

Operacijski sustav računala i računalni programi

iscnugiu blo8i9wi

**Strojna oprema
(hardver)**

+

**Programska oprema
(softver)**

+

Čovjek – korisnik

Računalni sustav

Operacijski sustav računala

Operacijski sustav računala (OS) je skup upravljačkih i kontrolnih programa nužnih za rad računala.

Skup programa koji povezuje i objedinjuje sve dijelove računalnog sustava.

*Primjeri OS-a: **MS Windows, Android, iOS, Linux, UNIX...***

Osnovna obilježja suvremenih operacijskih sustava:

- grafičko, slikovno sučelje
- istodobno možemo raditi na više programa
- mrežni i višekorisnički rad, podržan rad u mreži (npr. igrice)...
- potpora multimedija: reprodukcija, uređivanje glazbe, slika i film

Sve to omogućuje **operativni sustav MS Windows.**

Što se događa kad uključujemo računalo?

Uključivanjem računala **operativni sustav** se prvi učita u radnu memoriju (RAM) iz vanjskog spremnika (tvrdi disk).

Računalo je **spremno za rad** kad se u radni spremnik učita **operativni sustav** i svi **potrebni programi**.

Tada se **pokazivač miša** pretvori iz oblika pješčanog sata u oblik strelice:

Pokazivač miša u obliku pješčanog sata

Pokazivač miša u obliku strelice

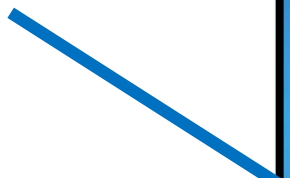
Elementi OS-a

Podizanjem sustava na zaslonu se pojavljuje **radna površina**

IKONE

PROGRAMSKA
TRAKA

IZBORNIK START

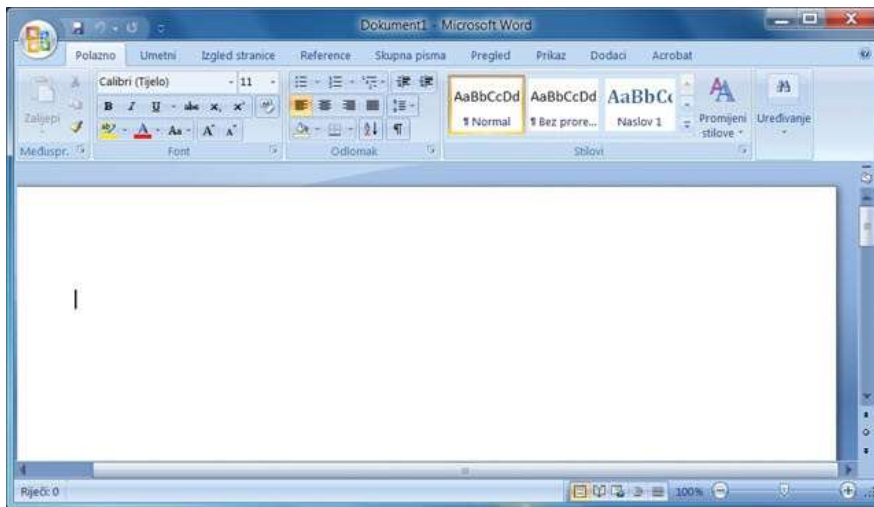

Radna površina (engl. Desktop) je pozadina zaslona na kojoj se nalaze prečice (ikone) za pokretanje pojedinih programa i datoteka.

Računalni program

***Računalni program** je skup uputa (naredbi) koje se izvode zadanim redoslijedom prema kojem računalo pokreće različite operacije s ciljem obavljanja određenog zadatka.*

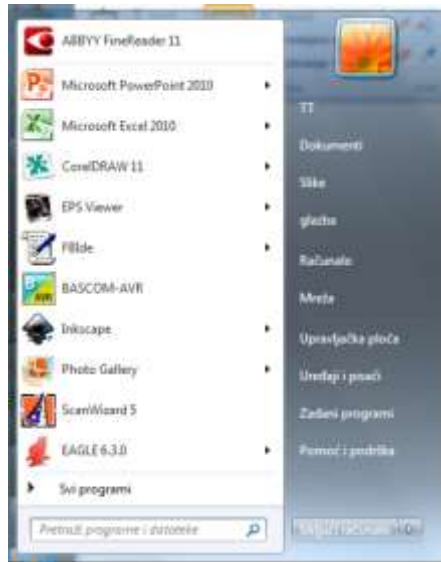

***Prozor** je omeđeni dio zaslona koji zauzima svaki pokrenuti program.*

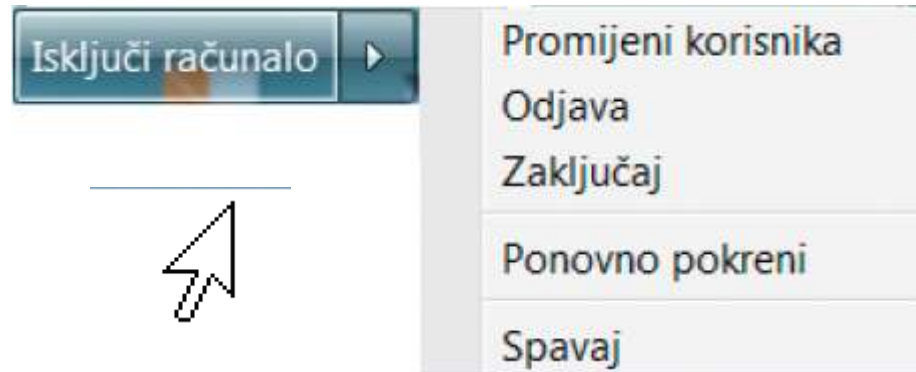

Kako ćemo isključiti računalu?

Kada želimo privremeno ili trajno prekinuti rad na računalu, možemo odabrati jednu od naredbi izbornika **Start**.

Izgled izbornika START

Mogućnost isključenja

Računalu se isključuje odabirom **Isključi računalu**.

Operativni sustav računala i računalni programi

Operativni sustav – skup upravljačkih i kontrolnih programa nužnih za rad računala.

MS Windows, Linux, Mac, OS X , u pametnim telefonima, Android,iOS ili Windows

Radna površina (*Desktop*) – slikovna podloga koja se pojavljuje na zaslonu računala.

Računalni program – skup uputa računalu što treba učiniti i kako to izvesti.

Provjera znanja i sposobnosti

1. Što je računalni program?
2. Što je softver računala? Kako ga dijelimo?
3. Koji se operativni sustav najčešće koristi u našim školama?
4. Opišite postupak uključivanja računala.
5. Navedite čemu služi radna površina.
6. Objasnite čemu služe mape (folderi).
7. Opišite kako ćete promijeniti sliku na radnoj površini.
8. Objasnite razliku između legalnog i ilegalnog (piratskog) računalnog programa.

Riješiti radni list (RL-2.3.1)